Hof van Transwijk 2
3526 XB Utrecht
030 284 3200
vraagbaak@loc.nl

BTW: 808564018B01
IBAN: NL42 TRIO 0198 5295 70
KvK: 30162169

Vaste Commissie
Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 21 januari 2021

betreft: Algemeen overleg Bekostiging verpleeghuizen (integrale vergelijking en persoonsvolgende zorg)

Geachte leden,

Op dinsdag 28 januari heeft u een algemeen overleg over integrale vergelijking en persoonsvolgende zorg. Wij willen u graag enkele punten meegeven voor dit debat.

Stop integrale vergelijk in bekostiging

Stap in de verkeerde richting

De kern van zorg is dat het om mensen gaat. In toenemende mate zien we dat systemen en registraties onnodig veel tijd en budget opslokken. Er is sprake van een maakbaarheidsgedachte, waarbij de zorg gezien wordt als een industrieel product. Met de gedachte dat je de werkelijkheid met modellen en metingen in kaart kunt brengen. Om op basis daarvan belangrijke beslissingen te nemen die rechtstreeks gevolgen hebben voor diegenen die de zorg ontvangen en zorg bieden. Het duidelijkste voorbeeld zijn kwaliteitsindicatoren. Al tientallen jaren zien we hetzelfde gebeuren. Eindeloze overleggen om de indicatoren steeds aan te scherpen. En vervolgens grote inspanningen om die vergelijkbaar te maken. Met als resultaat dat de werkelijke zorg niet meer aansluit bij wat iemand nodig heeft. Wat iemand zelf kwalitatief goede zorg vindt, verschilt van persoon tot persoon en is moeilijk vast te leggen in lijstjes of systemen.

Dezelfde denkfout is nu ook aanwezig bij de integrale vergelijking in verpleeghuizen. Het veronderstelt dat je met indicatoren de verschillen tussen organisaties kunt objectiveren. Terwijl we weten dat dat onmogelijk is. Door de tarieven vast te stellen op basis van integrale vergelijking wordt het huidige systeem nog complexer gemaakt, terwijl de zorg gebaat is bij het tegenovergestelde.

LOC verzoekt u de minister te vragen te stoppen met integrale vergelijking en met het veld te zoeken naar betere manieren om verpleeghuiszorg te bekostigen.

Bevorder samenwerking in plaats van concurrentie

De integrale vergelijking wordt gepresenteerd als oplossing om tot eerlijke tarieven in de verpleeghuiszorg te komen. Een model dat bepaalt waar meer en waar minder geld nodig is. We verwachten echter dat er strijd zal ontstaan door de ongewenste financiële prikkels. Er zullen organisaties zijn die denken dat ze meer geld krijgen door de integrale vergelijking, maar uiteindelijk zal er een neerwaartse spiraal in de tarieven ontstaan. Onduidelijke factoren bepalen of de ene zorgorganisatie meer geld nodig heeft dan de andere. Zorgorganisaties

zullen daarnaast moeten bewijzen dat ze op bepaalde factoren toch zo scoren dat ze een hoger budget krijgen. We gaan een weg op die we niet moeten willen. Waarbij we concurrentie in plaats van samenwerking tussen zorgorganisaties bevorderen. Dit alles draagt niet bij aan waardevolle zorg voor de mensen die zorg nodig hebben.

Stop nog meer bureaucratie
Met deze nieuwe manier van bekostiging zal de verpleeghuissector te maken krijgen met extra administratieve lasten, omdat zorgorganisaties extra gegevens moeten ophalen. Terwijl zorgorganisaties dat geld en die energie veel beter in het bieden van waardevolle zorg kunnen steken. Zodat bewoners het leven kunnen leiden zoals zij dat willen. Verpleeghuizen moeten kunnen investeren in het voorkomen van verpleeghuiszorg. Hun personeel kunnen opleiden en bijscholen. Ervoor zorgen dat werken in de zorg aantrekkelijk is en blijft.

LOC verzoekt u de minister te vragen de integrale vergelijking en bekostiging te stoppen. En met het veld in gesprek te gaan hoe we tot een bekostiging kunnen komen die aansluit bij wat er in de praktijk in de zorg nodig is.

Cultuurverandering is noodzakelijk
In het experiment persoonsvolgende zorg lag de nadruk op het inzichtelijk maken van het aanbod van de verschillende aanbieders. Met daarbij ook een financiering die persoonsvolgend is. Het is goed met een persoonsvolgend budget verder te experimenteren. Omdat daarmee expliciet duidelijk wordt dat de mensen die zorg nodig hebben het bestaansrecht van zorgorganisaties zijn.

Maar in het experiment is naar ons idee te weinig aandacht geweest voor cultuurverandering. In de kern gaat het niet over bestaand aanbod inzichtelijk maken, maar steeds met mensen die zorg nodig hebben en hun naasten toetsen wat zij belangrijk vinden. En op basis daarvan een passend aanbod ontwikkelen. Dan komt werkelijk de vraag in plaats van het aanbod centraal te staan. Dat vergt een werkwijze waarin consequent de relatie tussen de mens die zorg nodig heeft, de naasten en de medewerkers centraal staat.

In de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg werken zorgorganisaties samen met beleidsmakers daar consequent aan. Met zichtbare positieve resultaten. De ervaringen uit deze beweging zijn zeer bruikbaar om te zien wat er nodig is om tot de gewenste cultuurverandering te komen. Wij zijn van harte bereid om u meer over de beweging te vertellen. Als bijlage treft u de nieuwste publicatie van de beweging aan. Die schept een beeld op welke manieren de deelnemende organisaties werken aan vernieuwing.

LOC verzoekt u de minister te vragen hoe hij ervoor wil zorgen dat de vraag van mensen die zorg nodig hebben en hun naasten centraal staat en niet het aanbod.

Wij wensen u veel succes met het overleg en de voorbereiding. Voor vragen of nader overleg kunt u contact opnemen met Stijn Zieleman: 06 50676563 of s.zieleman@loc.nl.

Hoogachtend,

Marthijn Laterveer

Coördinator LOC Waardevolle zorg

.